

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžo/5/2016
Identifikačné číslo spisu: 8015200169
Dátum vydania rozhodnutia: 13.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015200169.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Moniky Válašikovej, PhD. v právnej veci žalobcov 1.) Mgr. X. S., bytom V., 2.) Mgr. X. S., bytom V., obaja právne zastúpení JUDr. Evou Geleneky Hencovskou, advokátkou, so sídlom Bajzova 2, 040 01 Košice, proti žalovanému: Okresný úrad Prešov, odbor výstavby a bytovej politiky, Námestie mieru 3, 081 92 Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-PO-OVBP2-2014/41530/113152/ŠSS-DS zo dňa 15. decembra 2014, konajúc o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/7/2015-69 zo dňa 27. októbra 2015, jednomyselne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/7/2015-69 z 27. októbra 2015 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozhodnutia len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobcov 1.) a 2.), ktorou sa domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-PO-OVBP2-2014/41530/113152/ŠSS-DS zo dňa 15. decembra 2014. Napadnutým rozhodnutím žalovaný odvolanie žalobcov zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Obce Drienica č. 295/2014-202/Ju zo dňa 8. októbra 2014, ktorým podľa § 108 zák. č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 50/1976 Zb.“ alebo „stavebný zákon“) bol zamietnutý návrh žalobcov na vyvlastnenie časti pozemku KN - C parc. č. 1651/39, kat. územie F., za účelom sprístupnenia parcely č. 1651/29 a 1651/43.

Krajský súd na základe obsahu administratívneho spisu prisvedčil názoru prvostupňového správneho orgánu, že zriadenie prístupu k parcelám č. 1651/29 a 1651/43 nie je vo verejnom záujme, ale ide o výlučne súkromný záujem žalobcov. Poukázal na názor žalovaného, že aj vzhľadom na absenciu legálnej definície pojmu verejný záujem je vylúčené, aby bola na daný prípad aplikovaná koncepcia vymedzenia pojmu verejného záujmu, ako dôležitého spoločenského záujmu kvalifikovanej skupiny ľudí tak, ako uvádzajú vo svojom odvolaní žalobcovia, pričom táto je tvorená dvoma osobami.

Krajský súd v odôvodnení uviedol, že podľa žalovaného vo vyvlastňovacom konaní nebolo zo strany žalobcov preukázané, že prístup k parcelám č. 1651/29 a 1651/43, k.ú. F. nie je možné dosiahnuť dohodou alebo iným spôsobom, než prístupom cez parcelu č. 1651/39. Výzvu na mimosúdne vyrovnanie zo dňa 5. mája 2014, ktorú žalobcovia adresovali vlastníkom nehnuteľností navrhnutých na vyvlastnenie nemožno s prihliadnutím na jej obsah považovať za výzvu na uzatvorenie dohody podľa § 112 ods. 4 stavebného zákona, bezvýslednosť ktorej je nevyhnutným predpokladom pre vyvlastnenie, pretože táto neobsahovala návrh náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva a ani upozornenie na dôsledok neodpovedania na ňu.

Podľa názoru prvostupňového súdu súčasné znemožnenie užívať vlastný majetok žalobcami vyplýva z ich laxného prístupu pri kúpe predmetných nehnuteľností, pretože mali byť dostatočne obozretní a zistiť, či nadobúdané pozemky majú zabezpečený prístup, čo zrejme neurobili. Nič im nebránilo v tom, aby zo zápisov v katastri nehnuteľností si pred uzavretím kúpnej zmluvy zistili, či je zapísané vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez parcelu č. 1651/39 kat. územie F. a akého charakteru. Vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo strpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti alebo patria určitej osobe. Vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa (in rem). Navyiac sami žalobcovia v žalobe jednoznačne uviedli, že síce boli realizované katastrálne konania, avšak žalobcovia nevyužili všetky možnosti, ktoré náš právny poriadok dáva, pretože v žalobe netvrdia, že by rozhodnutie Katastrálneho úradu Prešov boli napadli žalobou na súde podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Primárne pre posúdenie veci sú však nesporné skutkové zistenia, že neboli v správnom konaní splnené podmienky pre vyvlastnenie vo forme zriadenia vecného bremena. Z kópií výziev pripojených v spise je zrejmé, že navrhovatelia vyvlastnenia, teda žalobcovia vo vzťahu k vlastníkom parcely č. 1651/39 neuviedli výšku náhrady, ktorú sú ochotní zaplatiť za obmedzenie vlastníckeho práva vlastníkov tejto parcely a rovnako neuviedli, že v prípade, ak títo vlastníci na výzvu reagovať nebudú, podajú návrh na vyvlastnenie. Navyiac žalobcovia v správnom konaní ani v žalobe žiadnym spôsobom nepreukázali, že k ich parcelám nie je možný prístup z inej cesty. Vlastníci parcely č. 1651/39 vo vyjadrení k odvolaniu uviedli, že parcela slúži iba jej vlastníkom, a že navrhovatelia opomenuli tú skutočnosť, že na parcele č. 1651/39 sa nachádzajú stavby. Okrem prístupovej cesty k stavbám so súpisnými číslami 528, 685 a 563 sa na nej nachádzajú aj parkovacie miesta a inžinierske siete. V prípade zriadenia prístupu k parcelám č. 1651/29 a 1651/43 cez parcelu 1651/39 by bol znemožnený prístup k ich stavbám a znemožnené aj parkovanie vlastníkov a návštevníkov týchto stavieb. Z uvedeného a z obsahu žaloby je podľa názoru prvostupňového súdu zrejmé, že žalobcovia v stavebnom konaní nepreukázali, že prístup k ich parcelám nemožno dosiahnuť inak. Aj podľa názoru súdu v predmetnej veci ide o súkromný záujem a nie o verejný záujem, pretože žalobcom už pri kúpe nehnuteľností muselo byť zrejmé, že prístup k nadobúdaným parcelám zabezpečený nemajú, čo svedčí o laxnom prístupe k tejto otázke, pričom je zrejmé, že vlastníckymi nehnuteľnosťami sú už najmenej 10 rokov.

Prvostupňový súd uviedol, že z ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. vyplýva, že podstata vyvlastnenia v prípade iného obmedzenia vlastníckeho práva vychádza z premisy, že verejný záujem prevažuje nad súkromným záujmom, čo môže sa za istých výnimočných okolností prejavovať aj tak, že vo verejnom záujme možno vyvlastniť, prípadne inak obmedziť vlastnícke právo a to napriek tomu, že vlastníak dotknutej veci s tým nesúhlasí. Z ustanovení stavebného zákona vyplýva a to aj v spojení s Ústavou SR, že preukázanie verejného záujmu je nevyhnutným predpokladom vydania rozhodnutia o vyvlastnení. Nemožno v žiadnom prípade stotožňovať účel s verejným záujmom, t.j. ak je v konaní identifikovaný niektorý z účelov v ustanovení § 108 ods. 2 (stavebného zákona), taxatívne upravené pod písm. a/ až n/,

nemožno mať preukázanú aj existenciu verejného záujmu. Takýto záver nevyplýva zo znenia Ústavy SR ani stavebného zákona.

Prvostupňový súd uviedol, že z ustanovení stavebného zákona, ktoré citoval vyplýva, že povinnosťou stavebného úradu je skúmať najskôr, či účel, pre ktorý sa vyvlastňuje, je vymedzený v zmysle § 108 ods. 2 stavebného zákona a následne sa musí stavebný úrad zaoberať aj tou skutočnosťou, či naozaj existuje verejný záujem na vyvlastnení a v čom je jeho podstata. Definovanie účelov, pre ktoré je možné vyvlastniť, síce reštriktívne vymedzuje okruh verejných záujmov, neznamená to však, že tým zároveň preukazuje aj existenciu takéhoto záujmu. Splnenie účelu vyvlastnenia totiž ešte nemusí znamenať, že na jeho realizácii je skutočne aj verejný záujem. Zároveň prvostupňový súd poukázal na to, že ak by zákonodarca skutočne zamýšľal takú úpravu, že na preukázanie verejného záujmu by stačilo, aby sa naplnila podmienka vyvlastnenia, bolo by to v zákone jednoznačne uvedené. Krajský súd uviedol, že samotní žalobcovia v odvolaní na tento iný spôsob prístupu poukázali aj s tvrdením, že sú v rokovaní s pani V..

V súvislosti s argumentáciou žalobcov rozhodnutím Ústavného súdu sp. zn.: PL. ÚS 38/95 prvostupňový súd uviedol, že je na predmetnú vec neaplikovateľné, pretože predmetom tohto konania bolo riešenie otázky súladu ustanovenia § 6 zákona NR SR č. 192/1995 Zb. o zabezpečení záujmov štátu pri privatizácii strategicky dôležitých štátnych podnikov a akciových spoločností, ktorý podľa Ústavného súdu SR nie je v súlade s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, ako aj čl. 2 ods. 2, čl. 3 ods. 1 a čl. 11 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd.

Podľa právnych viet uvedených v tomto náleze bod 1. Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 neustanovuje absolútne rovnaký obsah vlastníckeho práva všetkých vlastníkov ku všetkým veciam, ktoré môžu byť predmetom vlastníctva. Určuje však rovnaký zákonný obsah vlastníckeho práva všetkých vlastníkov. Z uvedeného vyplýva, že vlastníci druhov rovnakej veci musia mať rovnaký zákonom stanovený obsah svojho vlastníckeho práva. 2. Každý má právo vlastníť majetok, ktorý Ústavou Slovenskej republiky alebo zákonov Slovenskej republiky nie je z jeho vlastníctva vylúčený. 3. Ústava Slovenskej republiky neumožňuje, ak by k vyvlastneniu alebo k nútenému obmedzeniu vlastníckeho práva došlo priamo zákonom.

Ak teda žalobcovia pri kúpe nehnuteľnosti mali vedomosť (resp. mohli mať vedomosť) o tom, že prístup k nadobudnutým nehnuteľnostiam nie je zabezpečený, potom túto otázku mali riešiť s predávajúcimi, prípadne tak, ako súd uviedol vyššie, využiť všetky právne prostriedky na zabezpečenie prístupu formou podania žaloby v správnom súdnictve, ak išlo o vecné bremeno in rem, resp. nepristúpiť ku kúpe nehnuteľnosti.

Žalobcovia v žalobe uviedli, že parcela č. 1651/39 „historicky slúžila prechodu“ k ich parcelám, čo pôvodným vlastníčkam, ale ani žalobcom neumožňuje domáhať sa zriadenia vecného bremena súdom titulom vydržania, ak preukážu splnenie zákonom stanovených podmienok.

Po preskúmaní rozhodnutí a postupov správnych orgánov v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe sa prvostupňový súd stotožnil s právnym názorom žalovaného, že žalobcovia v konaní nepreukázali verejný záujem na zriadení vecného bremena prístupu cez parcelu č. 1651/39 k.ú. F., a podmienky upravené zákonom č. 50/1976 Zb. pre vyvlastnenie ani preukázané neboli.

Po preskúmaní rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu a žalovaného v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe súd dospel k záveru, že postup a rozhodnutia správnych orgánov sú v súlade so zákonom, a preto žalobu podľa § 250j ods. 1 O.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

O náhrade trov konania prvostupňový súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal, pretože žalobcovia v konaní úspech nemali a žalovaný zo zákona nemá nárok na náhradu trov konania.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podali žalobcovia v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a) - f) O.s.p., ktorým sa domáhali zrušenia napadnutého rozsudku, zrušenia rozhodnutí správnych orgánov a vrátenia veci na ďalšie konanie.

Podľa názoru žalobcov krajský súd nedostatočne zistil skutkové okolnosti, na základe toho nesprávne aplikoval právnu normu a vydal rozhodnutie, ktoré je vecne aj právne nesprávne, nedostatočne odôvodnené a preto nepreskúmateľné.

Žalobcovia nesúhlasili s tvrdením súdu, že znemožnenie užívať vlastný majetok vyplýva z ich laxného prístupu pri kúpe predmetných nehnuteľností, čo svedčí o tom, že súd sa nezaoberal predloženými listinnými dôkazmi, v ktorých bol opísaný skutkový stav aj v čase nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

Žalobcovia sa nestotožnili ani so záverom krajského súdu, podľa ktorého neboli splnené podmienky pre vyvlastnenie a zriadenie vecného bremena z dôvodu, že výzvy zasielané vlastníkom parcely č. 1651/39 neobsahujú výšku náhrady, ktorú by boli ochotní zaplatiť za obmedzenie vlastníckeho práva. V tejto súvislosti uviedli, že rozhodnutie správneho orgánu je nezákonné, nakoľko správny orgán porušil základné pravidlo správneho konania uvedené v § 3 ods. 2 správneho poriadku, a to postupovať v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania. Žalobcovia taktiež uviedli, že bezvýslednosť pokusu o získanie práva k pozemku dohodou bola preukázaná zamietavými odpoveďami vlastníkov parcely č. 1651/39 a ich stanoviskami na ústnom pojednaní návrhu dňa 18. septembra 2014.

Vo vzťahu k právnemu záveru súdu, podľa ktorého žalobcovia dostatočne nepreukázali, že k ich parcelám nie je možné zriadiť inú prístupovú cestu, žalobcovia opakovane uviedli, že prístup cez parcelu č. 1651/28, ktorá je vo vlastníctve V. F. V. nie je možný, nakoľko je dlhodobo v zahraničí a zároveň, že drobenie jej pozemku je zbytočným zásahom, na rozdiel od sprístupnenia betónovej cesty.

Žalobcovia ďalej namietali zamietnutie ich žaloby z dôvodu, že súd prihliadol na tvrdenie vlastníkov prístupovej cesty, že sa na tejto parcele nachádzajú stavby, parkovacie miesta a prepojenie na inžinierske siete a že zriadením prístupu k parcelám č. 1651/29 a 1651/43 cez parcelu 1651/39 by bol znemožnený prístup k ich stavbám a znemožnené parkovanie vlastníkov a návštevníkov týchto stavieb. Podľa žalobcov sa krajský súd stotožnil s vyjadreniami vlastníkov bez náležitého odôvodnenia a bez vykonania akéhokoľvek dokazovania.

K záveru krajského súdu o nepreukázaní verejného záujmu v predmetnom konaní žalobcovia v odvolaní uviedli, že Ústava Slovenskej republiky nielenže ustanovuje, že každý má právo vlastníť majetok, ale súčasne zaručuje realizáciu vlastníckych oprávnení vyplývajúcich aj z § 123 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, pričom poukázali na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 23/01 z 15. júla 2003.

III.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcov uviedol, že sa s rozhodnutím krajského súdu v plnom rozsahu stotožňuje a navrhol, aby Najvyšší súd SR napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.); odvolanie

prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov nemožno priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.)

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 prvá veta O.s.p.).

Podľa § 246c ods.1, veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Úlohou správneho súdu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu je posudzovať, či rozhodnutie bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Úlohou prvostupňového súdu v predmetnej veci bolo postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku - upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov - na základe žaloby žalobcov preskúmať zákonnosť rozhodnutia žalovaného, ktorým odvolanie žalobcov zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Obce Drienica č. 295/2014-202/Ju zo dňa 8. októbra 2014, ktorým podľa § 108 a nasl. stavebného zákona bol zamietnutý návrh žalobcov na vyvlastnenie časti pozemku KN - C parc. č. 1651/39 kat. územie F. za účelom sprístupnenia parcely č. 1651/29 a 1651/43.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým bola žaloba žalobcov o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu zamietnutá.

Odvolací súd v rozsahu odvolacích dôvodov preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi odvolania proti

napadnutému rozsudku Krajského súdu v Prešove po preskúmaní rozsudku a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu vychádzajúc z ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku. Tieto závery vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku tohto rozsudku. Preto sa s ním najvyšší súd stotožňuje v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne, a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku k námietkam žalobcov uvedeným v odvolaní uvádza nasledovné.

Podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy SR vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Odvolací súd zdôrazňuje, že vyvlastnenie predstavuje právny inštitút, ktorého podstatou je povinnosť vlastníka strpieť určité opatrenia, vrátane zániku vlastníckeho práva. Vzhľadom na túto skutočnosť takéto zásahy sú regulované zákonmi a na vyvlastnenie je potrebné dodržať všetky zákonom stanovené podmienky.

Vyvlastnenie predstavuje najzávažnejší zásah do vlastníckeho práva, preto je považované za krajné opatrenie a k vyvlastneniu môže dôjsť len v prípade, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to na základe zákona, len na tento účel po preukázaní verejného záujmu a za náhradu.

Možnosti vyvlastnenia sú všeobecne limitované ustanovením čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd - v zmysle ktorého je vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva možné vo verejnom záujme a to na základe zákona a za náhradu - a ustanovením § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka v podstate zhodne, keď Listina a uvedený zákon stanovujú, že vyvlastnenie je možné vo verejnom záujme a za náhradu.

Podľa § 108 ods. 1 zák. č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim, potrebné na uskutočnenie stavieb alebo opatrení vo verejnom záujme, uvedených v odseku 2, možno vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám možno obmedziť rozhodnutím stavebného úradu (ďalej len "vyvlastniť").

Podľa § 108 ods. 2 písm. d) stavebného zákona vyvlastniť možno len vo verejnom záujme pre vytvorenie podmienok pre nevyhnutný prístup k pozemku a stavbe.

Podľa § 110 ods. 1 stavebného zákona vyvlastniť možno len vtedy, ak cieľ vyvlastnenia nemožno dosiahnuť dohodou alebo iným spôsobom.

Podľa § 112 ods. 1, 2, 3, 4 stavebného zákona vyvlastňovacie konanie vykonáva stavebný úrad.

Vyvlastňovacie konanie sa začína na návrh orgánu štátnej správy, právnickej alebo fyzickej osoby, ktorá má predmet vyvlastnenia využiť na účel, na ktorý sa vyvlastňuje. Pokiaľ je navrhovateľom orgán príslušný na vyvlastňovacie konanie, ustanoví odvolací orgán, ktorý iný stavebný úrad v jeho pôsobnosti vykoná konanie a vydá rozhodnutie o vyvlastnení.

Návrh na vyvlastnenie obsahuje označenie účastníkov konania, označenie vyvlastňovaného pozemku alebo stavby, navrhovaný rozsah a odôvodnenie požiadavky s uvedením účelu, na ktorý sa vyvlastnenie navrhuje, návrh náhrady a dôkaz o tom, že pokus o získanie práva k pozemku alebo k stavbe dohodou bol bezvýsledný. Podrobnosti o obsahu návrhu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis [§ 143 písm. c)].

Bezvýslednosť dohody sa preukazuje doručenkou zaslanej písomnej výzvy na uzavretie dohody, obsahujúcou požiadavku žiadateľa, dôvody požadovaného prevodu práva alebo vzniku vecného bremena, návrh odplaty najmenej vo výške určenej podľa § 111 ods. 2 a upozornenie, že ak na výzvu vlastníka pozemku alebo stavby neodpovie do 15 dní odo dňa doručenia, bude sa predpokladať, že dohodu odmieta.

Z obsahu predloženého súdneho spisu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis žalovaného najvyšší

súd zistil, že Obec Drienica ako stavebný úrad horeoznačeným rozhodnutím zamietla návrh navrhovateľov (žalobcov) Mgr. X. S. a Mgr. X. S. na vyvlastnenie časti pozemku KN - C parc. č. 1651/39 kat. územie F. za účelom sprístupnenia parcely č. 1651/29 a 1651/43 z dôvodu nepreukázania verejného záujmu na vyvlastnení v zmysle čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a § 108 a nasl. stavebného zákona.

Stavebný úrad v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na parcelách č. 1651/29 a 1651/43, ktorých vlastníckmi sú navrhovatelia, nie sú zriadené žiadne stavby a na týchto parcelách sa uskutočnenie žiadnych stavieb ani nezamýšľa. Zriadenie prístupu k uvedeným parcelám nie je vo verejnom záujme, ale ide výlučne o súkromný záujem navrhovateľov, pričom existenciu verejného záujmu žiadnym spôsobom nepreukázali. Uviedol tiež, že skutočnosť, či nie je možné dosiahnuť prístup k uvedeným parcelám dohodou alebo iným spôsobom ako prístupom cez parcelu č. 1651/39 navrhovatelia žiadnym spôsobom nepreukázali. K uvedeným parcelám je možné dostať sa z verejne prístupnej miestnej komunikácie nachádzajúcej sa na parc. č. 1094/9 vo vlastníctve Obce Drienica a cez parcelu č. 1651/28 - pri ústnom konaní navrhovateľ sám uviedol, že dohoda s vlastníčkou uvedenej parcely je pripravená, len sú problémy s jej podpísaním, nakoľko momentálne je mimo územia Slovenskej republiky.

Na odvolanie žalobcov žalovaný napadnutým rozhodnutím OU-PO-OVBP2-2014/41530/113152/ŠSS-DS zo dňa 15. decembra 2014 odvolanie žalobcov zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. V odôvodnení uviedol, že je potrebné prisvedčiť názoru prvostupňového orgánu, že zriadenie prístupu k predmetným parcelám nie je vo verejnom záujme, ale ide o výlučne súkromný záujem žalobcov.

Úlohou súdu v posudzovanej veci bolo posúdiť, či rozhodnutie žalovaného, ktorým bol návrh žalobcov na vyvlastnenie zamietnutý je v súlade so zákonom.

Senát najvyššieho súdu považuje v prvom rade za potrebné uviesť, že v posudzovanej veci zo strany žalobcov nebolo dôsledne postupované v súlade s ust. § 112 ods. 4 stavebného zákona, v zmysle ktorého „Bezvýslednosť dohody sa preukazuje doručenkou zaslanej písomnej výzvy na uzavretie dohody, obsahujúcou požiadavku žiadateľa, dôvody požadovaného prevodu práva alebo vzniku vecného bremena, návrh odplaty najmenej vo výške určenej podľa § 111 ods. 2 a upozornenie, že ak na výzvu vlastníka pozemku alebo stavby neodpovie do 15 dní odo dňa doručenia, bude sa predpokladať, že dohodu odmieta.“

Výzvu na mimosúdne vyrovnanie z 5. mája 2014 nemožno považovať za návrh na uzavretie dohody podľa cit. ustanovenia, nakoľko z nej vôbec nevyplýva, akým spôsobom žalobcovia navrhujú prístup k ich pozemkom riešiť, neobsahuje žiaden návrh odplaty za zriadenie prístupu a ani upozornenie v zmysle predmetného ustanovenia.

Senát najvyššieho súdu z kúpnej zmluvy, vyžiadanej v priebehu odvolacieho konania od právnej zástupkyne žalobcov zistil, že žalobcovia na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej v Sabinove dňa 14. novembra 2003 medzi účastníkmi V.K., rod. K. a P.K., rod. M. ako predávajúcimi a Mgr. X. S. a Mgr. X. S., rod. H. ako kupujúcimi, ktorej vklad bol do katastra nehnuteľností povolený Správou Katastra Sabinov dňa 11. decembra 2003 pod V 986/03 nadobudli vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v kat. úz. F. vedeným na LV č. XXX parc. č. 651/29 - zast. plochy a nádvoria vo výmere 792 m² a LV č. XXX parc. č. 651/43 - zast. plochy a nádvoria vo výmere 318 m², všetko v celosti. V roku 2005 boli parcely prečíslované tak, že parcele č. 651/29 zodpovedá parcela C KN 1651/29 a parcele č. 651/39 zodpovedá parcela C KN č. 1651/39.

Vznik vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom uvedenej kúpnej zmluvy cez inú, resp. susednú parcelu v prospech žalobcov, nebol v posudzovanej veci zo strany žalobcov preukázaný. Za stavu, že vecné bremeno k nehnuteľnostiam v súlade s ust. § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka platne mohlo vzniknúť na základe platnej a účinnej zmluvy a právoplatného rozhodnutia o povolení vkladu vecného bremena do katastra nehnuteľností, žalobcami uvádzané čestné prehlásenia P.K. a V. V. zo 6. apríla 2011 o tom, že v prospech žalobcov bolo zriadené

právo prechodu a prepojenia inžinierskych sietí cez parcelu KN C 651/39 - zastavaná plocha o výmere 157 m², t. č. zapísanej na LV č. XXXX kat. úz. F. je pre posúdenie veci právne irelevantné. Žalobcovia, ktorí disponovali inými právnymi prostriedkami sa nemôžu efektívne domáhať ochrany týkajúcej sa zriadenia vecného bremena v rámci predmetného konania.

Senát najvyššieho súdu prisvedčil argumentácii krajského súdu, že žalobcovia skutočnosť, či nie je možné dosiahnuť prístup k uvedeným parcelám dohodou alebo iným spôsobom ako prístupom cez parcelu č. 1651/39, nepreukázali.

Neuniklo tiež pozornosti odvolacieho súdu, že žalobcovia v priebehu vyše desiatich rokov na predmetných pozemkoch žiadnu stavbu nezriadili.

K veci najvyšší súd uvádza, že skúmanie existencie verejného záujmu na vyvlastnení prináleží správneho orgánu a je predmetom správnej úvahy. Verejný záujem nie je vždy totožný so záujmom kolektívnym. Verejný záujem je potrebné chápať ako záujem, ktorý možno označiť ako všeobecne prospešný záujem.

Pokiaľ žalobcovia nesúhlasili s právnym názorom krajského súdu, že v predmetnom vyvlastňovacom konaní existencia verejného záujmu nebola správneho orgánom v predmetnom vyvlastňovacom konaní dostatočne preskúmaná, Najvyšší súd považuje uvedenú námietku za neopodstatnenú.

Z podkladov súdneho spisu, ktorého súčasťou bol aj kompletný administratívny spis žalovaného správneho orgánu, vrátane prvostupňového, aj podľa názoru senátu najvyššieho súdu zákonná podmienka existencie verejného záujmu na vyvlastnení v posudzovanej veci splnená nebola, pretože išlo výlučne o súkromný záujem žalobcov.

Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 101/2010-19 zo dňa 11. marca 2010 konštatoval, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Ďalej konštatoval, že treba vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Ústavný súd poukazom na čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré právne normy citoval zdôraznil, že vo svojej judikatúre uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecne súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Odvolací súd zistil, že odvolanie žalobcov neobsahuje žiadne právne relevantné tvrdenia a dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a s § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd s poukazom na ust. § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s ust. § 246c veta prvá O.s.p. a s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v súlade s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že v odvolacom konaní neúspešným žalobcom ich náhradu nepriznal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. júla 2016.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 492 ods. 2 ustanovil, že odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.